

El risc de tornar-se estúpid

Text > BLAI GASULL

Il·lustració > IVÁN GARCÍA

«A llà on no posem atenció i reflexió, el risc d'estupidesa i vulnerabilitat augmenten considerablement», escriu Íngrid Guardiola en l'assaig *L'ull i la navalla*, en què aquesta productora cultural gironina posa atenció i reflexió en els efectes que produeix viure en el món hiperconnectat en què estem, aquest món en el qual cada cop ens relacionem menys directament i més a través de les diverses interfícies que ens envolten i ens saturen ininterrompudament d'imatges i de dades. Tot l'assaig traspua la constatació que alguna cosa hem perdut tant en la vida privada com en la vida pública amb aquesta saturació, i que la vida a la qual ens aboca la digitalització del món no és que no compleixi ja les promeses de llibertat que anunciava, sinó que ens en treu la poca o molta que ja teníem i en mercantilitza qualsevol aspecte.

No és la de Guardiola una queixa solitària. Aquest sentiment de pèrdua i de desconfiança forma part d'una remor amarga que s'ha anat imposant i que contrasta amb la musiqueta alegre que sonava no fa pas tant respecte a la tecnologia, quan cada nou *gadget*, cada nova xarxa social, cada nova aplicació del mòbil, eren rebuts com una via per a l'emancipació. De les videotrucades a Airbnb o Uber, de les Google Glass a les revolucions ciutadanes, tot el que es relacionava amb la tecnologia era transformador i emocionant i ens donava una sensació d'apoderament. Però aquesta sensació d'apoderament ha tombat amb molta rapidesa cap a una sensació d'incomoditat, perquè, si fa uns anys ens sentíem com una mena de James Bond equipat per a una vida plena d'aventures, ara ens sembla que no vam valorar-ne adequadament els riscos i el preu que ens tocava pagar. En aquests anys les cinc grans tecnològiques (Apple, Google, Facebook, Amazon i Microsoft) han crescut de forma desmesurada i són ara més grans i poderoses que la majoria de països, i la seva opacitat ha augmentat tant com transparents ens hem fet nosaltres per a ells, nosaltres que som alhora els seus principals treballadors i clients, els qui, permanentment connectats, fem créixer les seves bases de dades i els seus comptes de resultats.

L'assaig d'Íngrid Guardiola s'inscriu en aquesta necessitat de fer un alto, de pa-

rar-nos a pensar exactament què està significat aquest canvi tecnològic i quines vies de resistència tenim. El soroll permanent, la *infoxicació*, el flux constant dels *timelines* de les nostres xarxes socials semblen justament habilitats per evitar l'atenció i la reflexió, però Guardiola demostra amb el llibre la urgència de posar-nos a pensar abans de caure en l'estupidesa i de quedar a mercè dels plans de les empreses de Silicon Valley.

Llibre recomanat: *L'ull i la navalla. Un assaig sobre el món com a interfície*. Editorial Arcàdia, 2018.

En aquests anys les cinc grans tecnològiques (Apple, Google, Facebook, Amazon i Microsoft) han crescut de forma desmesurada i són ara més grans i poderoses que la majoria de països